

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
UL. KS. A. KOZIELKA 2, 44 – 190 KNURÓW

Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Knurowie
w roku 2023

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie jest jednostką organizacyjną Gminy Knurów funkcjonującą w oparciu o statut nadany mu przez Radę Miasta Knurów uchwałą nr LI/779/10 z dnia 20.10.2010 r. z późniejszymi zmianami.

W roku 2023 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie realizował zadania wynikające z:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023r. poz. 901 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 390 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993);
- Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 177);
- Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony Środowiska (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 54);
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 810 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 146);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2021 r. poz. 893);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodziny i opiekuńczy (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 2809);
- Uchwała Nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023” (M.P. z 2018 r. poz. 1007)
- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 571);
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskiej Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz.U. 2023 poz. 1870);
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 735 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923);
- Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 146)
- Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dn. 22.09.2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r. nr 189, poz. 1598 z późn. zm.);
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 734);
- Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 2123 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 296);

- Ustawy z dnia 05 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 2424);
- Zarządzenia nr 521/BWP/2017 Prezydenta Miasta Knurów z dnia 12.12.2017 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad wydawania Ogólnopolskiej Karty Seniora - edycja lokalna w Gminie Knurów oraz warunków korzystania z uprawnień przez posiadaczy Kart;
- Zarządzenia nr 471/MOPS/2019 Prezydenta Miasta Knurów z dnia 06.12.2019 r. w sprawie zmiany określenia szczegółowych zasad wydawania Ogólnopolskiej Karty Seniora - edycja lokalna w Gminie Knurów oraz warunków korzystania z uprawnień przez posiadacza/y Kart;
- Zarządzenia nr 365/MOPS/2021 Prezydenta Miasta Knurów z dnia 05.10.2021 r. w sprawie: zmiany „Regulaminu wydawania i korzystania z Ogólnopolskiej Karty Seniora - edycja lokalna w Gminie Knurów”, stanowiącego Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 521/BWP/2017 Prezydenta Miasta Knurów z dnia 12.12.2017 r.
- Ustawy z dnia 17.12.2021 r. o dodatku osłonowym (tj. Dz. U. z 2023 poz.759 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 05.08.2022 r. o dodatku węglowym (tj. Dz. U. z 2023 poz. 1630.);
- Ustawy z dnia 07.10.2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (tj. Dz. U. z 2023 poz.1704 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 15.12.2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz.U z 2022 poz.2687 z późn. zm.).
- Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 775 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.);
- Ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 167 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz., 1781);
- i innych.

Zestawienie Tabel

Tabela nr 1: Wykonanie budżetu w poszczególnych rozdziałach w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Knurowie w 2023 r.	3
Tabela nr 2: Wydatki na świadczenia z pomocy społecznej w latach 2021-2023	5
Tabela nr 3: Dane za 2023 r. dot. osób umieszczonych w Domach Pomocy Społecznej	9
Tabela nr 4: Świadczeniobiorcy i wydatki na świadczenia rodzinne w 2023 r.	16

STRUKTURA WYDATKÓW ZA 2023 ROK

W roku 2023 budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynosił 19.872.827,24 zł w tym na zadania własne 9.162.104,96 zł,+ 149.341,60 zł (EFS), na zadania zlecone 10.561.380,68 zł.

Tabela nr 1 Wykonanie budżetu w poszczególnych rozdziałach w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Knurowie w 2023 roku.

Dział 851 - Ochrona zdrowia

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan	Wykonanie
85195	Pozostała działalność	5.490,00	3.830,82

Dział 852 - Pomoc społeczna

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan	Wykonanie
85202	Domy pomocy społecznej	1.518.100,00	1.490.977,69
85203	Ośrodki wsparcia- w tym	999.260,00	924.320,96
	SENIOR+	93.500,00	93.500,00
	Wydatki bieżące	905.760,00	830.820,96
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacone za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	27.500,00	27.134,82
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	698.400,00	593.194,06
85216	Zasiłki stałe	340.000,00	333.854,22
85219	Ośrodki pomocy społecznej	3.421.348,00	3.227.289,96
85220	Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	167.440,00	159.001,02
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	304.150,00	303.132,00
85230	Pomoc w zakresie dożywiania	188.000,00	172.428,80
85231	Pomoc dla cudzoziemców	181.708,00	165.255,95
85295	Pozostała działalność – w tym	641.522,89	537.779,07
	Dodatek węglowy, dodatek dla gosp. domowych	5.000,00	5.000,00
	Korpus Wsparcia Seniorów	15.840,00	15.840,00
	SENIOR +	93.500,00	93.500,00
	FP-Asystent Rodziny	7.636,89	7.407,43
	EFS	175.696,00	175.696,00
	Wydatki bieżące	343.850,00	240.335,64

Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan	Wykonanie
85395	Pozostała działalność	360.262,82	194.009,26

Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan	Wykonanie
85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	40.000,00	24.162,24

Dział 855 – Rodzina

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan	Wykonanie
85501	Świadczenie wychowawcze	200,00	147,00
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	10.690.180,29	10.677.974,51
85503	Karta Dużej Rodziny	5.038,00	5.017,00
85504	Wspieranie rodziny-w tym	118.567,02	112.946,34
	FP-Asystent Rodziny	14.123,02	14.123,02
	Wydatki bieżące	104.444,00	98.823,32
85508	Rodziny zastępcze	427.000,00	406.965,68
85510	Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	413.500,00	404.025,14
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	115.900,00	109.380,70
		20.663.567,02	19.872.827,24

Miejski ośrodek pomocy Społecznej w Knurowie działa w następujących lokalizacjach:

- Siedziba: 44-190 Knurów, ul. Ks. A. Koziółka 2
- Punkt terenowy: 44-193 Knurów: ul. Staszica 1
- Ośrodek Wsparcia: 44-190 Knurów, ul. 1 Maja 45
- Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych: 44-190 Knurów, ul. Dworcowa 33.

Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej obejmują następujące obszary:

Dział Pomocy Środowiskowej i Świadczeń

Dział Pomocy Środowiskowej i Świadczeń realizuje głównie zadania związane z:

1. Udzielaniem świadczeń pieniężnych, w szczególności w formie:
 - zasiłków stałych,
 - zasiłków okresowych,
 - zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych,
 - wynagrodzenia przyznanego przez sąd za sprawowanie opieki
2. Udzielaniem świadczeń niepieniężnych, m. in. w postaci:
 - pracy socjalnej,
 - interwencji kryzysowej,
 - poradnictwa specjalistycznego,
 - usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania i ośrodkach wsparcia,
 - posiłków (obiady dla dzieci w szkołach i przedszkolach, gorący posiłek i obiady dla dorosłych, wydawane w Ośrodku Wsparcia),
 - schronienia,
 - skierowania i opłacania pobytu w domach pomocy społecznej,
 - sprawienia pogrzebu.
3. Obsługą administracyjną, tj. m. in.: przygotowaniem decyzji administracyjnych i zaświadczeń, prowadzeniem postępowań zamówień publicznych, przygotowywaniem umów na realizację poszczególnych zadań.

Pomoc głównie adresowana jest do osób i rodzin, których dochody nie przekraczają ustawowego kryterium dochodowego.

Tabela nr 2: Wydatki na świadczenia z pomocy społecznej w latach 2021 – 2023

Wysokość przyznanych świadczeń	Wydatkowane środki na podstawie wydanych decyzji w latach		
	2021	2022	2023
Ogółem, w tym:	2.604.185,00 zł	2.739.826,00 zł	2.962.896,00 zł
W ramach zadań zleconych	23.667,00 ~0,91%	23.671,00** ~0,86%	25.771,00 ~0,87%
W ramach zadań własnych	2.580.518,00 ~99,09%	2.716.155,00 ~99,14%	2.937.125,00 ~99,13%

W 2023 roku decyzją administracyjną przyznano świadczenia dla 510 osób z 342 rodzin, w których było 610 osób w rodzinach.

- Pracą socjalną objęto 679 osób z 376 rodzin,
- Interwencją kryzysową 202 osoby z 61 rodzin,
- Z poradnictwa specjalistycznego skorzystały 542 osoby z 204 rodzin,
- Liczba zawartych kontraktów socjalnych – 47,
- Liczba wywiadów środowiskowych będących podstawą do wydania decyzji administracyjnych, dotyczących świadczeń z pomocy społecznej – 976.

Poza tym pracownicy socjalni przeprowadzają wywiady środowiskowe na potrzeby innych ośrodków, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie PCPR, Działu Świadczeń Rodzinnych i Działu Świadczeń Wychowawczych, wywiady tzw. alimentacyjne, wywiady pozwalające ustalić kwalifikację do Programu POPŻ (pomoc żywnościowa FEAD) i inne. W 2023 r. przeprowadzono ok. 258 takich wywiadów.

Realizacja wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”

Tutejszy MOPS realizuje wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Realizacja programu odbywa się poprzez opłacanie obiadów dla dzieci w szkołach i przedszkolach, wydawanie gorących posiłków w ośrodku wsparcia dla osób kwalifikujących się do ich przyznania, wypłacanie świadczeń pieniężnych dla osób, które z różnych przyczyn nie mogą korzystać z gorącego posiłku.

W 2021 roku programem dożywiania objętych było 260 osób, w 2022 roku – 258 osób.

W 2023 r.

- programem dożywiania objęto	– 272 osoby
w tym z posiłku korzystało	– 173 osoby
- Łączny koszt realizacji programu	– 191.626,90 zł
w tym: – środki własne	– 76.650,76 zł (40,00%)
– dotacja	– 114.976,14 zł (60,00%)

Bezdomność

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej, należy udzielenie schronienia osobom tego pozbawionym, w tym osobom bezdomnym. W wyniku przetargu nieograniczonego, zostały zawarte umowy na świadczenie usług w postaci zapewnienia schronienia wraz z gorącym posiłkiem dla bezdomnych mężczyzn oraz kobiet a także schronienia wraz z całodziennym wyżywieniem dla osób bezdomnych w schronisku z usługami opiekuńczymi na okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. Osoby bezdomne (kobiety i mężczyźni) z terenu Knurowa były kierowane do schroniska dla osób bezdomnych w Niewieszy ul. Leśna 4 prowadzonego przez Fundację "Zacisze Grażyny". Na podstawie umów (wraz z aneksem) zawartych na rok 2023, tut. MOPS pokrył koszty pobytu wraz z gorącym posiłkiem w łącznej kwocie 287.560,00 zł. Były to koszty pobytu 40 bezdomnych mężczyzn w wysokości 257.516,00 zł oraz 6 bezdomnych kobiet w wysokości 30.044,00 zł.

Osoby bezdomne wymagające usług opiekuńczych były kierowane do Schroniska z Usługami Opiekuńczymi w Rybniku, przy ul. ul. 3 Maja 48B, prowadzonego przez Stowarzyszenie im. Św. Jana Pawła II – Pomoc Potrzebującym – Rybnicki Bank Drugiej Ręki. W schronisku zapewniano był pobyt wraz z całodziennym wyżywieniem 5 osobom bezdomnym

z terenu Knuruwa (w tym było 4 mężczyzn i 1 kobieta). Tut. Ośrodek opłacił koszty w łącznej kwocie 74.550,00 zł.

Razem za pobyt osób bezdomnych, kierowanych do schronisk na podstawie umów, wydatkowano kwotę 362.110,00 zł.

Ponadto wystąpiła konieczność opłacania pobytu 1 osoby bezdomnej w innym schronisku – poza umowami. Łączny koszt pobytu tej osoby to kwota 5.794,00 zł. Całkowity koszt zapewnienia schronienia dla osób bezdomnych w 2023 r. opłacony przez tutejszy MOPS wyniósł razem 367.904,00 zł. Była to pomoc dla 50 osób, w tym 43 mężczyzn i 7 kobiet.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wprowadzonymi zapisami uchwały Rady Miasta Knurów, osoby bezdomne, którym udzielono pomocy w postaci schronienia w placówkach, są zobowiązane do wnoszenia opłat. W 2023 r. wpłaty osób bezdomnych z tytułu pobytu w schroniskach na podstawie umów wyniosły 103.566,00 zł, co stanowi ok. 28 % wydatków poniesionych przez gminę.

FEAD - Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa

Gmina Knurów uczestniczy w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 *Podprogram 2021 plus* (POPŻ) realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w Podprogramie 2021. Celem tego programu jest udzielenie wsparcia w postaci pomocy żywnościowej osobom tego potrzebującym. Partnerem w realizacji Programu POPŻ na terenie naszej Gminy jest Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Knurowie.

W ramach podprogramu realizowanego w 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie wydał łącznie 91 skierowań dla osób samotnych lub rodzin, w których było łącznie 239 osób oraz 28 skierowań dla 95 osób z Ukrainy. Razem po odbiór żywności POPŻ skierowano 119 rodzin, w których były 334 osoby.

Zgodnie z wytycznymi Instytucji Zarządzającej (MRPiPS) kryterium uprawniające do otrzymania karty wynosi 235% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej, tj. 1.823,60 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1.410 zł dla osoby w rodzinie.

Prace społeczno-użyteczne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie koordynował i czynnie uczestniczył w realizacji prac społecznie użytecznych na terenie Gminy Knurów. Do prac społecznie użytecznych mogą być kierowane tylko osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. W 2023 r. MOPS przekazał do Powiatowego Urzędu Pracy w Gliwicach listę z uzupełnieniem w łącznej liczbie 9 osób bezrobotnych, które w dniu tworzenia listy mogły być skierowane do prac społecznie użytecznych. Zgodnie z porozumieniem dotyczącym wykonywania prac społecznie użytecznych, prace powinny być wykonywane na 5 miejscach (w 5 różnych placówkach). W okresie od 01.03.2023 r. do 30.11.2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej łącznie skierował 5 osób. W czasie trwania prac społeczno-użytecznych, jedna osoba przerwała ww. prace (nieusprawiedliwiona nieobecność). Placówka w której uczestnik realizował prace społeczno-użyteczne zrezygnowała z uzupełnienia zwolnionego miejsca.

Działania skierowane do obywateli Ukrainy przebywających na terenie Gminy Knurów realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy

W 2023 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował realizację zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy, którzy przybyli do Knuruwa od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium ich państwa. W 2023 r. pomoc ta miała zupełnie inny wymiar niż w roku 2022 r., kiedy wojna wybuchła. Do Knuruwa przyjechało niewiele nowych osób, ale osoby przybyłe wcześniej, niejednokrotnie nadal wymagały wsparcia.

Była to m. in. pomoc w postaci:

- wypłacanie jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300,00 zł (dla 20 osób)
- praca socjalna z rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji,
- skierowanie i opłacenie obiadów dla dzieci w szkole lub w przedszkolu,
- wypłacenie świadczeń pieniężnych na podstawie ustawy o pomocy społecznej,
- wydawanie skierowań do PCK po odbiór żywności w ramach POPŻ (95 osób),
- zorganizowanie pomocy psychologicznej,
- pomoc w uzyskaniu świadczeń z ZUS,
- pomoc w uzyskaniu świadczeń medycznych,
- pomoc w zorganizowaniu tłumaczenia dokumentów,
- pozyskiwanie i przekazywanie informacji o możliwych uprawnieniach oferowanych przez różne instytucje (np. banki, operatorów telefonii komórkowej, organizacje pozarządowe),
- udzielanie wieloaspektowej informacji wszystkim osobom przybyłym z Ukrainy a także Polakom, którzy te osoby przyjęli.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej należy świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. Realizatorem w/w usług w 2023 r. wyłonionym w wyniku ogłoszonego konkursu ofert był Śląski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Katowicach Oddział Rejonowy w Knurowie ul. Wilsona 10.

W 2023 roku z powyższego wsparcia skorzystało 64 osób. Liczba zrealizowanych usług opiekuńczych godzin wyniosła 6 689 godzin. Nie odnotowano zapotrzebowania na specjalistyczne usługi opiekuńcze w formie pielęgnacji. Koszt 1 godziny usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. wynosił 34,00 zł. Łączny koszt zadania - biorąc pod uwagę liczbę zrealizowanych usług i koszt jednej godziny - wyniósł 227.426,00 zł. ok 40% kwoty dotacji zostało wpłacone przez osoby korzystające z powyższych usług.

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób ze szczególnymi potrzebami są świadczeniami wynikającymi z przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i są zadaniem zleconym i finansowanym przez administrację rządową. Zasady odpłatności i zakres oddziaływań określa Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dn. 22.09.2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. W 2023 r. powyższe zadanie realizował jeden wykonawca wyłoniony w trybie zapytania ofertowego. W okresie od stycznia do grudnia 2023r. koszt 1 godziny wynosił 45 zł. Łącznie zrealizowano 70 godzin usług, koszt zadania wyniósł 3.150,00 zł (bez uwzględnienia odpłatności osób korzystających z w/w usług). Z tego rodzaju wsparcia skorzystała 1 osoba.

Domy Pomocy Społecznej (DPS)

Dom pomocy społecznej jest placówką świadczącą usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności. Świadczenie to należy do zadań gminy o charakterze obowiązkowym. W 2023 roku w domach pomocy społecznej przebywało łącznie 38 mieszkańców Knuruwa, a liczba świadczeń wyniosła 446. Zgodnie z uregulowaniami prawnymi do odpłatności za pobyt domu pomocy społecznej w pierwszej kolejności zobowiązany jest jego mieszkaniec, następnie jego małżonek, zstępni i wstępni, a w przypadku niemożności pokrycia pełnych kosztów utrzymania - Gmina, która wydaje decyzję o skierowaniu. Osoby spokrewnione za pobyt swojego członka rodziny w domu pomocy społecznej wnoszą opłaty na podstawie umów zawartych w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Łączna kwota wniesiona przez członków rodziny wyniosła 101.293,17 zł natomiast wydatki poniesione przez Gminę Knurów - 1.490.977,69 zł (po uwzględnieniu odpłatności mieszkańca DPS oraz wpłat od osób zobowiązanych do partycypacji w kosztach jego pobytu w DPS).

Tabela nr 3: Dane za 2023 r. dot. osób umieszczonych w Domach Pomocy Społecznej

Liczba osób umieszczonych w DPS w 2023 r.	Liczba wydanych decyzji kierujących do DPS	Liczba osób oczekujących na umieszczenie w DPS na dzień 31.12.2023 r.
1	0	0

Dział ds. Osób Starszych i Niepełnosprawnych (DOSiN)

(do 31.05.2022 r. Punkt Informacyjny dla Osób z Niepełnosprawnością)

Działania realizowane w ramach Działu ds. Osób Starszych i Niepełnosprawnych (DOSiN) zmierzają do podnoszenia świadomości osób niepełnosprawnych w zakresie przysługujących im praw, jak również zwiększenia aktywizacji osób w szeroko pojętym życiu społecznym. Realizacja tego zadania odbywa się głównie w działaniach informacyjnych, które dotyczą wyjaśnień istoty niepełnosprawności, oraz możliwości uzyskania wsparcia przez osoby z niepełnosprawnością. W ramach swoich zadań, pracownicy wydawali m.in. niezbędne wnioski do uzyskania pomocy w ramach PFRON oraz wnioski do uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności. Dział DOSiN to także miejsce gdzie można było otrzymać ulotki, broszury tematyczne, oraz bieżące informacje dotyczące niepełnosprawności otrzymywane z innych instytucji. W zakresie swoich zadań podejmowano współpracę z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych oraz organami ustawowo zobligowanymi do wsparcia osobom z niepełnosprawnością. Efektem współpracy była wzajemna wymiana informacji, współuczestnictwo w różnego rodzaju imprezach. Wszystkie współdziałania miały w swoim założeniu eliminację zjawiska niechęci czy wrogości do osób z niepełnosprawnością, które są przyczyną ich społecznej alienacji.

W 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie kontynuował kampanię społeczną pn. "Koperta Życia".

Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej"- edycja 2023 finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego

W 2023 r. Gmina Knurów przystąpiła do Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej"- edycja 2023 finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego. Zgodnie z założeniem Programu wprowadzenie usługi asystenta ma zwiększyć szanse osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej samodzielnego i aktywnego życia. Program był skierowany do dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. W okresie od marca do grudnia 2023 r. z usług asystenckich skorzystały 76 osoby (w 2022 roku – 53 osoby). Zatrudniono 63 asystentów, którzy zrealizowali 25 324 godzin usług. Łączna kwota środków finansowych przeznaczona na realizację Programu wyniosła 1.035.548,05 zł (w 2022 roku - 934.643,37 zł). Całość zadania została sfinansowana ze środków finansowych Funduszu Solidarnościowego.

W 2023 roku złożono wniosek o przystąpieniu do Program "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością dla JST"- edycja 2024. Realizacja Programu przez tut. MOPS będzie kontynuowana.

Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej "Opieka wytchnieniowa "- edycja 2023 finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego

W 2023 r. Gmina Knurów po raz kolejny przystąpiła do Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej "Opieka wytchnieniowa" - edycja 2023. Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub z orzeczeniami równoważnymi.

Program był realizowany w dwóch formach:

- 1) opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej,
- 2) opieki wytchnieniowej, w ramach pobytu całodobowego w innym miejscu wskazanym przez uczestnika Programu

W okresie od marca do grudnia 2023 r. z usług w ramach opieki wytchnieniowej w formie dziennej skorzystało 21 osób (w 2022 roku -18 osób), natomiast w formie całodobowej 17 osób (w 2022 roku - 14 osób). Do realizacji Programu zatrudniono łącznie 19 opiekunów. W ramach opieki dziennej zrealizowano łącznie - 3 398 godziny, a całodobowej - 205 dni. Kwota środków finansowych przeznaczona na realizację usług w ramach opieki dziennej wyniosła 138.638,40 zł (w 2022 roku - 173.032,80 zł, a w ramach opieki całodobowej – 142.800,00 zł (w 2022 roku – 137.496,00 zł). Całość zadania została sfinansowana ze środków finansowych Funduszu Solidarnościowego .

W 2023 roku złożono wniosek o przystąpieniu do Program "Opieka wytchnieniowa dla JST" - edycja 2024. Realizacja Programu przez tut. MOPS będzie kontynuowana.

Wspieranie rodziny i piecza zastępcza

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania z zakresu pieczy zastępczej nałożone na gminę, m.in. prowadząc pracę z rodziną w formie wsparcia asystenta rodziny, monitorując funkcjonowanie placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży oraz współfinansując pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

W celu prowadzenia pracy z rodziną tutejszy Ośrodek w 2023 roku zatrudniał trzech asystentów rodziny, dwóch na umowę o pracę, jednego na umowę zlecenie. Wsparciem zostały objęte 42 rodziny, w których przebywało łącznie 147 osób, w tym 80 dzieci. W 20 przypadkach były to rodziny wykazujące bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, wskazane przez pracowników socjalnych oraz 22 rodziny, którym Sąd nakazał współpracę z asystentem rodziny.

W roku 2022 były to 34 rodziny, w których przebywało łącznie 113 osób, w tym 60 dzieci. W 11 przypadkach były to rodziny wskazane przez pracowników socjalnych oraz 23 rodzin, którym Sąd nakazał współpracę z asystentem rodziny. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił około 24 % wzrost liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

Zgodnie z ustawą, pracownik socjalny zauważając występujące w rodzinie problemy opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi, oraz bezradność rodziców w tym zakresie wnioskował o przyznanie asystenta rodziny jako działanie profilaktyczne przed umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej. Zadanie to realizowane było na bieżąco w miarę pojawiających się potrzeb. Asystent rodziny prowadził również pracę z rodzicami, których dzieci przebywały w pieczy zastępczej w kierunku ich odzyskania. W 2023 roku było to 10 rodzin a w 2022 roku 9 rodzin.

W 2023 roku asystent rodziny zakończył pracę z 15 rodzinami: w 3 przypadkach ze względu na osiągnięcie celów, w 7 przypadkach było to spowodowane zaprzestaniem współpracy przez rodzinę, w 5 przypadkach ze względu na brak efektów. Natomiast w 2022 roku asystent rodziny zakończył pracę z 6 rodzinami: w 4 przypadkach było to spowodowane osiągnięciem zakładanych celów działania, w 2 przypadkach ze względu na zmianę sytuacji.

W roku 2023 Gmina dofinansowała pobyt 81 dzieci w pieczy zastępczej, z czego w rodzinach zastępczych przebywało 65 dzieci a w placówkach opiekuńczo-wychowawczych 16 dzieci. Za pobyt tych dzieci zapłacono łącznie 811.316,82 zł. Koszt pobytu w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wyniósł 404.025,14 zł, a w rodzinach zastępczych – 407.291,68 zł. W roku 2022 Gmina dofinansowała pobyt 80 dzieci w pieczy zastępczej, z czego w rodzinach zastępczych przebywało 67 dzieci a w placówkach opiekuńczo-wychowawczych 13 dzieci. Za pobyt tych dzieci zapłacono łącznie 599.105,87 zł. Koszt pobytu w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wyniósł 264.362,51 zł, a w rodzinach zastępczych – 334.743,36 zł. Z informacji otrzymanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach, jako organizatora pieczy zastępczej, w 2023 r. pieczę zastępczą opuściło 16 dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych lub się usamodzielniały (w 2022r. – 17 dzieci).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził także sprawozdawczość w zakresie funkcjonujących w gminie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. W gminie działała tylko jedna świetlica - bł. Edmunda Bojanowskiego prowadzona przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP. W 2023 roku z ich usług skorzystało 52 dzieci, w 2022 – 56 dzieci.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej będzie nadal prowadził pracę z rodzinami biologicznymi, których dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej, oraz z rodzinami wykazującymi dysfunkcje w pełnieniu ról opiekuńczo-wychowawczych w celu zapobiegania umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. Przy założeniu, że rodzina podejmie współpracę i wypełni zobowiązania będzie możliwy powrót do rodziny biologicznej.

Punkt Interwencji Kryzysowej

Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK) przeznaczony dla osób przeżywających poważne i bolesne doświadczenia, dotyczących w szczególności:

- problemu przemocy w rodzinie,
- uzależnienia, współuzależnienia,
- problemów w funkcjonowaniu rodziny, konflikty, rozpad więzi,
- problemów wychowawczych z dziećmi i młodzieżą,
- przeżyć traumatycznych, żałoby, choroby członka rodziny, itp.

Formy pracy:

- doradztwo i poradnictwo (konsultacje bezpośrednie lub telefoniczne),
- pomoc socjalna, pomoc prawna,
- pomoc pedagogiczna,
- krótkoterminowa terapia psychologiczna indywidualna,
- rozmowy mediacyjne w konflikcie,
- interwencja w miejscu pobytu,
- interwencja w przypadkach konieczności zabezpieczenia dzieci w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia,
- działania profilaktyczne, tj. przekazywanie wiedzy i umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych,
- grupa wsparcia dla rodziców (Treningi Umiejętności Rodzicielskich),
- grupa wsparcia dla osób doznających przemocy,
- warsztaty dotyczące przeciwdziałania przemocy.

W roku 2023 roku:

- ze wsparcia PIK skorzystały 318 osoby (liczba rodzin: 101),
- udzielono pomocy 68 dzieciom,
- działaniami terapeutycznymi objęto 30 osób w 30 rodzinach.

Pracownicy Punktu Interwencji Kryzysowej prowadzą Treningi Umiejętności Rodzicielskich, które uczą poprawnych relacji w rodzinie, jak rozmawiać, wychowywać i mądrze kochać swoje dzieci. Spotkania z rodzicami miały formę 2 cykli: IV-VI 2023 r. (9 spotkań), X – XIII 2023 r. (8 spotkań). Były również prowadzone warsztaty przeciwdziałania przemocy w okresie IX - X 2023 r. (3 spotkania). Ponadto PIK realizował Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.

W porównaniu do roku 2022 ilość osób korzystających z PIK zmniejszyła się, co może mieć związek z otwarciem na terenie Knurowa Poradni Zdrowia Psychicznego II z Punktem Zgłoszeniowo-Koordynacyjnym, gdzie część zgłaszających się osób do PIK była przekierowywana – ze względu na specjalistyczny, nieodpłatny charakter pomocy świadczonej przez Poradnię.

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego:

- powoływanie grup roboczych składających się z przedstawicieli instytucji i służb społecznych, m.in. pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym Punktu Interwencji Kryzysowej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, funkcjonariusze Policji, pedagodzy szkolni, kuratorzy sądowi, pracownicy opieki zdrowotnej, itp.;
- podejmowanie i monitorowanie wspólnych działań w ramach procedury Niebieskiej Karty, w celu przerwania czynnej przemocy;

- wielospecjalistyczna diagnoza problemu w rodzinie;
- tworzenie planu pracy z rodziną i jego realizacja;
- współpraca z osobą doznającą przemocy;
- rozmowy z osobą stosującą przemoc, dokonanie zobowiązań;
- zapobieganie dalszej dysfunkcji rodzin.

W roku 2023:

- działaniami grup diagnostyczno-pomocowych objętych było 62 rodziny – mieszkańców Gminy Knurów;
- powołano 44 grupy diagnostyczno-pomocowe, zaś 19 grup diagnostyczno-pomocowych działało na podstawie wniosków sporządzonych w roku 2023;
- odbyły się 132 spotkania, w których brali udział przedstawiciele różnych służb i instytucji tj. MOPS – Punkt Interwencji Kryzysowej, Policja, Służba Zdrowia, Oświata, Gminna Komisja ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi, Sąd Rejonowy w Gliwicach - w celu ustalenia i realizowania planu pomocy dla rodziny;
- zakończono 42 procedury Niebieskiej Karty, z czego 31 z powodu ustania przemocy w rodzinie, a 11 ze względu na brak zasadności podejmowania działań.

W przypadku gdy w rodzinie, znajdowały się małoletnie dzieci a występował problem przemocy lub niewydolność opiekuńczo-wychowawcza – składany był wniosek do Sądu Rejonowego w Gliwicach, IV Wydział Rodzinny i Nieletnich – o wgląd w sytuację małoletnich. W roku 2023 sporządzono 12 takich wniosków – w ramach działalności MOPS. W przypadku wszczęcia procedury przez Komisariat Policji wniosek do Sądu jest wysyłany przez dzielnicowego rejonu.

Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Knurowie, uczestnicząc w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz w grupach roboczych monitoruje udział osób uzależnionych oraz współuzależnionych i skierowanych do Punktu Konsultacyjnego na rozmowy z terapeutą.

Ośrodek Wsparcia

Ośrodek Wsparcia jest jednostką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Knurowie. Stanowi on środowiskową formę pomocy dziennego pobytu, przeznaczoną dla osób wymagających uzasadnionej opieki i pomocy w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych. Zlokalizowany jest w Knurowie przy ul. 1 Maja 45. Czynny jest w dni robocze, od poniedziałku do piątku od 7.00 do 16.00.

W ramach Ośrodka Wsparcia funkcjonuje:

1. **Dzienny Dom „Senior +”** w roku 2023 realizował zadania zlecone w ramach Modułu II-go Programu Wieloletniego „Senior +” na lata na lata 2021-2025. Dom zapewnił wsparcie osobom nieaktywnym zawodowo powyżej 60 roku życia, które ze względu na wiek wymagały wsparcia i częściowej pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych.

Na wykonanie zadania publicznego realizowanego w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021 – 2025 (Edycja 2023) otrzymano dotację budżetową w wysokości 93.500,00 zł.

Cele i zadania działalności Domu obejmują: zapewnienie Seniorom wsparcia oraz pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia, zwiększenie integracji społecznej środowiska Seniorów, w tym rozwoju działań samopomocowych, zwiększenie zaangażowania Seniorów w życie społeczności lokalnej oraz promowanie aktywnego starzenia się. Służy to przeciwdziałaniu marginalizacji osób starszych oraz

budowaniu ich świadomości bycia aktywnym członkiem społeczności lokalnej. Założone cele realizowane są dzięki ofercie terapeutycznej, edukacyjnej, rehabilitacyjnej, społeczno-kulturalnej, profilaktyce zdrowotnej oraz pomocy socjalnej. Ponadto zajęcia mają na celu zagospodarowanie czasu wolnego, organizację życia bez konieczności zmiany miejsca zamieszkania, pobudzanie aktywności społecznej, twórczej i życiowych, rozwijanie indywidualnych predyspozycji. Placówka prowadzi wsparcie metodami pracy indywidualnej i grupowej. Zatrudnia psychologa, fizjoterapeutę oraz dwóch pracowników socjalnych. W ramach wolontariatu świadczone są również usługi socjalno-edukacyjnych dla pensjonariuszy placówki. Zajęcia Dziennego Domu „Senior+” służą zwiększaniu integracji społecznej, utrzymaniu zdrowych relacji społecznych z jednostką i grupą oraz rozwijaniu umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych oraz sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

Z usług Dziennego Domu „Senior +” w 2023 r. skorzystało 29 osób, wśród których 23 uczestników to osoby z orzeczoną niepełnosprawnością w różnym stopniu, w tym również wykazujące zakłócenia czynności psychicznych (w 2022 roku skorzystało 27 osób wśród których 23 uczestników to osoby z orzeczoną niepełnosprawnością).

2. Punkt wydawania posiłków pełni kilka funkcji. Jest to miejsce spożywania posiłków, pomieszczenie ogólnodostępne dla Uczestników Dziennego Domu „Senior+”.

W 2023 r. wydawane były cztery rodzaje posiłków: śniadania, obiady i kolacje dla pensjonariuszy Ośrodka Wsparcia oraz gorący posiłek dla klientów MOPS, którzy własnym staraniem nie byli w stanie zapewnić sobie posiłku.

W 2023 roku z obiadów w skorzystało 87 osoby (w tym 43 osobom dostarczono posiłki do miejsca zamieszkania, 29 osób to Uczestnicy Dziennego Domu Senior+). Z gorącego posiłku skorzystało 42 osoby.

Dostarczenie posiłków dla mieszkańców miasta jest to bardzo ważna funkcja punktu wydawania posiłków przy Ośrodku Wsparcia. Odbiorcy posiłków to osoby niepełnosprawne, często starsze, którym dostarczenie posiłku pozwala na pozostanie w ich naturalnym środowisku domowym, bez konieczności umieszczenia, np. w domu pomocy społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej poprzez dostarczenie posiłków zachowuje kontakt i monitoruje osoby korzystające z tej formy pomocy. Posiłki są odpłatne w wysokości zależnej od dochodu osoby korzystającej na podstawie Uchwały Rady Miejskiej.

3. Punkt do utrzymania higieny osobistej dostępny jest od poniedziałku do piątku w godz. od 14.00 do 16.00. Prawo do bezpłatnego skorzystania z urządzeń do utrzymania higieny osobistej w Ośrodku Wsparcia, mają wskazani przez pracownika socjalnego Klienci pomocy społecznej, którzy nie mają odpowiednich warunków sanitarnych w miejscu swojego zamieszkania.

4. Kluby samopomocowe – w 2023 r. nie prowadzono zajęć w ramach Klubu Samopomoc.

W kolejnych latach Ośrodek Wsparcia planuje kontynuować dotychczasowe działania, gdyż istnieje duże zainteresowanie ofertą proponowaną przez Ośrodek Wsparcia, co potwierdza lista osób oczekujących na przyjęcie do Dziennego Domu „Senior +” Z uwagi na powyższe od 2022 r. wprowadzono dla seniorów miejsca rotacyjne (jedno miejsce dzielone ma dwie osoby). Natomiast prowadzenie nowych działań planowane jest w obszarach edukacyjnych dla uczestników programu „Senior+”

Korpus Wsparcia Seniorów

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” został wprowadzony przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt. 4, art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Program osłonowy na 2023 rok realizowany był w Gminie Knurów i objął swoim zasięgiem seniorów w wieku 65 lat i więcej.

Gmina Knurów realizowała Moduł II przewidziany w Programie „Korpus Wsparcia Seniorów”, mający na celu poprawę bezpieczeństwa osób starszych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. Opieka na odległość gwarantowała szeroko pojęty system bieżącego monitorowania stanu seniora w miejscu jego zamieszkania oraz pozwalała na natychmiastową reakcję w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia – zarówno spowodowanego problemami w zachowaniu funkcji życiowych, jak również w sytuacji wystąpienia incydentów w miejscu zamieszkania. Dzięki wykorzystaniu nowych technologii, w tym m. in. dostępu do nowych narzędzi wspomagających opiekę nad seniorami, stworzono możliwość monitorowania samopoczucia osób starszych, nawet jeśli przebywali oni w odległym miejscu. Rozwiązania te pozwoliły osobom starszym czuć się bezpieczniej oraz być bardziej samodzielnymi, a w razie potrzeby szybko powiadomić bliską osobę, czy też służby ratunkowe o kryzysowej sytuacji w jakiej się znaleźli.

Ilość aktywnych opasek bezpieczeństwa miesięcznie w Gminie Knurów wyniosła 60 szt. Rzeczywista ilość osób, które przystąpiły do Modułu II wyniosła 84 seniorów.

Działania profilaktyczne wobec osób starszych, a także wsparcie seniorów w miejscu zamieszkania zostało zrealizowane przez następujące funkcje: system przywoławczy SOS – pomoc w nagłych wypadkach, zdalny monitoring podstawowych parametrów życiowych (puls, saturacja), detektor upadku, całodobowy nadzór ratowników medycznych, lokalizacja GPS poza domem. Udzielenie wsparcia nie było uzależnione od kryterium dochodowego. Telekopia jako forma „usług opiekuńczych” jest alternatywą dla pobytu osób starszych w zakładzie opiekuńczo-pielęgniarskim, domach pomocy społecznej oraz wsparciem dla rodzin osób samotnie zamieszkujących czy osób w rodzinach, które z różnych względów nie są w stanie zapewnić bliskim seniorom wystarczającego wsparcia. Telekopia pozwoliła na wzmocnienie systemu opieki środowiskowej świadczonej w miejscu zamieszkania seniora oraz na wydłużenie okresu samodzielności osoby starszej we własnym domu oraz przyczyniła się do wsparcia Gminy Knurów w zapewnieniu usług na rzecz seniorów 65 lat i więcej.

Dział Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego, Stypendiów i Zasiłków Szkolnych

Dział Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego, Stypendiów i Zasiłków Szkolnych realizuje pomoc w postaci zasiłków rodzinnych i dodatków, świadczeń opiekuńczych, zasiłków dla opiekuna, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz udzielaniem pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów szkół.

W roku 2023 r. w ww. dziale złożono łącznie 858 wniosków, w tym 724 o świadczenia rodzinne, 111 o świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz 23 wnioski o przyznanie stypendium szkolnego. W związku ze złożonymi wnioskami wydano:

- 775 decyzji przyznających,
- 43 decyzji odmownych,
- 458 decyzji zmieniających.
- 82 decyzji uchylających.

Tabela nr 4: Świadczeniobiorcy i wydatki na świadczenia rodzinne w 2023 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Liczba świadczeń UKR
1.	Zasiłki rodzinne	6 220	465
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych w tym z tytułu:	3 535	181
2.1	Urodzenia dziecka	21	1
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	92	0
2.3.	Samotnego wychowywania dziecka	562	30
2.4	Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 296	113
2.5	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	502	0
2.6	Rozpoczęcia roku szkolnego w tym „zerówki”	774	17
2.7	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	288	20
2.7.1	Na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	0	0
2.7.2	Na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	288	20
3.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	65	1
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	9 889	38
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	1 998	0
6.	Specjalny Zasiłek Opiekuńczy	0	0
7.	Świadczenia rodzicielskie	473	20
8.	Razem	22 180	705

Dla wnioskodawców opiekujących się osobami niepełnosprawnymi (pobierającymi świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekunów) były opłacane składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz składki na ubezpieczenia zdrowotne. W 2023 r. wszystkie osoby, które pobierają świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze oraz zasiłki dla opiekuna otrzymały informacje roczne ZUS RMUA o zapłaconych przez organ właściwy składkach ZUS.

Dnia 1 listopada 2023 r. ogłoszono informację w Dzienniku Urzędowym Monitor Polski o wysokości świadczenia pielęgnacyjnego z 2.458 zł. na 2.988 zł. W związku z powyższym dla wszystkich uprawnionych do ww. świadczenia wydano decyzje zmieniające.

Fundusz Alimentacyjny

W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. wypłacono 1.880 świadczeń z funduszu alimentacyjnego na ogólną kwotę 758.170,00 zł. W 2023 r. wyegzekwowano na kwotę 613.450,00 zł. należności od dłużników alimentacyjnych tytułem wypłaconych świadczeń. Ponadto prowadzone były działania wobec dłużników alimentacyjnych przebywających na terenie gminy Knurów oraz wobec dłużników z innych gmin których wierzycielki korzystały ze świadczeń na terenie naszej gminy.

Tutejszy Ośrodek zgłosił do Biura Informacji Gospodarczej należności alimentacyjne dłużników zobowiązanych wobec Gminy Knurów. W ramach tego postępowania skierowano wnioski do Starostwa Powiatowego o zatrzymanie prawa jazdy dla dłużnika alimentacyjnego, występowano również z wnioskiem do Powiatowego Urzędu Pracy o zarejestrowanie i aktywizację zawodową, przeprowadzono wywiady alimentacyjne z dłużnikami i odebrano od nich oświadczenia majątkowe. Złożono wnioski do Prokuratury o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kodeksu karnego. Wobec dłużników nie posiadających stałego miejsca zamieszkania na bieżąco ustalano miejsce jego zameldowania poprzez kierowanie wniosków do Komorników Sądowych i Urzędu Miasta.

Ponadto w ramach prowadzonego postępowania prowadzono stałą współpracę z różnymi instytucjami m.in. komornikami sądowymi, Sądem Rejonowym, Sądem Okręgowym, Policją, Prokuraturą Rejonową, Powiatowym Urzędem Pracy, Starostwem Powiatowym w Gliwicach, Zakładami Karnymi, innymi ośrodkami zajmującymi się powyższymi sprawami zmierzającymi do skuteczności egzekucji przyznanego wyrokiem sądu świadczenia alimentacyjnego.

Stypendia Szkolne

W ramach pomocy materialnej dla uczniów w 2023 r. złożono 23 wnioski o przyznanie stypendium szkolnego oraz 2 wnioski dla dzieci z Ukrainy.

Program „Czyste powietrze”

Program Czyste Powietrze to ogólnopolski program wsparcia finansowego na wymianę źródeł ciepła. Program dla właścicieli i współwłaścicieli domów jednorodzinnych oferuje dotację na wymianę źródła ciepła oraz prace związane z termomodernizacją. Od 21.10.2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie w zakresie wydawania zaświadczeń o dofinansowanie w ramach programu „Czyste powietrze”. W 2023 roku wydano 39 Zaświadczeń.

Świadczenia wychowawcze

Od 01.01.2022 r. wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego składane są wyłącznie do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Natomiast zgodnie z wcześniej wydanymi informacjami Organy właściwe tj. Gminy realizowały wypłatę tych świadczeń do końca okresu zasiłkowego 2021/2022, tj. do 31.05.2022 r. Po zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - od 01.06.2022 r. tutaj Ośrodek wypłaca wyłącznie świadczenia dotyczące koordynacji, przyznane Decyzją Wojewody Śląskiego.

Ponadto w 2023 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie realizował nowe zadania lub kontynuował zadania nałożone na gminę, związane z pomocą dla osób i rodzin, w tym: preferencyjny zakup węgla, dodatek elektryczny, refundacja podatku VAT z rachunku za gaz.

Karta Seniora

Każdy Senior, który skończył 60 lat może bezpłatnie otrzymać Kartę Seniora, przystępując do programu Ogólnopolskiej Karty Seniora – edycja lokalna w Gminie Knurów. Przedmiotowa karta jest bezpłatna i pozwala na uzyskanie wielu zniżek dla posiadaczy kart. W 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie wydał 340 Kart Seniora, podczas gdy w 2022 r. wydano 223 Kart Seniora. Powyższe świadczy o szerokim zainteresowaniu mieszkańców Knurowa powyższą kartą.

Karta Dużej Rodziny

Program Karta Dużej Rodziny (KDR) ma na celu propagowanie polityki rodzinnej. Uzyskanie Karty Dużej Rodziny jest bezpłatne i uprawnia do korzystania z ulg i bonifikat cenowych na towary i usługi oferowane przez Partnerów Programu dla rodzin wielodzietnych (3+). Karta Dużej Rodziny funkcjonuje zarówno w instytucjach publicznych, jak i w prywatnych firmach. Obecnie o przyznanie Karty Dużej Rodziny mogą wnioskować również rodzice oraz opiekunowie prawni dorosłych dzieci pod warunkiem, że w przeszłości mieli na swoim utrzymaniu co najmniej trójkę dzieci.

Mieszkańcy Knurowa mogą wnioskować o wydanie KDR w następujący sposób:

- składając wniosek w formie papierowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Knurowie, bądź przesyłając taki wniosek do tut. MOPS drogą pocztową;
- wypełnić elektroniczny formularz Wniosku poprzez portal Emp@tia (wniosek musi zostać podpisany podpisem elektronicznym).

W 2023 roku:

- złożono 272 Wnioski o przyznanie Karty Dużej Rodziny, w tym 43 wnioski drogą elektroniczną – analogicznie w 2022 roku złożono 254 Wnioski o KDR;
- przyznano 566 Kart Dużej Rodziny, w tym 555 w formie tradycyjnej i elektronicznej, zaś 11 Kart wyłącznie w formie elektronicznej - analogicznie w 2022 roku przyznano 556 Kart Dużej Rodziny.

Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych

Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych (CWIS), działające przy Miejski Ośrodku Pomocy Społecznej w Knurowie powstało jako projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie w okresie od 01.03.2020 r. do 28.09.2021 r. Głównym celem projektu było zwiększenie dostępności i jakości usług społecznych na terenie rewitalizowanym dla min. 50 osób poprzez utworzenie i prowadzenie Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych (CWIS) w celu zapobiegania wykluczeniu społecznemu i ubóstwu.

Działalność Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych powiązana jest z projektem Gminy Knurów pn. „Modernizacja infrastruktury społecznej III Kolonii – odtworzenie infrastruktury służącej społeczeństwu” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Projekt realizowany był w okresie od 01.04.2016 r. do 31.12.2019 r. Przedmiotem projektu była adaptacja zdegradowanego budynku mieszkalnego przy ul. Dworcowej 33 w Knurowie na potrzeby utworzenia Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych MOPS Knurów oraz rewitalizacja położonego nieopodal skweru miejskiego.

Realizowany projekt miał na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, aktywizację i integrację mieszkańców oraz podniesienie poziomu estetyki i funkcjonalności obszaru zdegradowanego (tzw. „starego Knuruwa”), a docelowo poprawę jakości życia mieszkańców miasta. Po zakończeniu projektu budynkiem Centrum wsparcia Inicjatyw Społecznych zarządza Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, jako jednostka organizacyjna Gminy. Tut. Ośrodek zobowiązany jest utrzymywać trwałość projektu w zakresie wykorzystania budynku przy ul. Dworcowej 33 w Knurowie. W związku z powyższym zmodernizowany budynek został udostępniony na cele społeczne. Zakres działalności, jaka się na nim odbywa, a więc działania zmierzające do ograniczenia problemów społecznych, pomoc osobom i grupom defaworyzowanym oraz zagrożonym wykluczeniem społecznym nie podlegają rynkowej konkurencji. Działania podejmowane w ramach CWIS kierowane są zarówno do konkretnych grup potrzebujących wsparcia, jak i do wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji, czy szerzej wszystkich mieszkańców miasta. Zrewitalizowana infrastruktura została udostępniana nieodpłatnie wszystkim użytkownikom.

W 2023 roku w Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych realizowane były następujące formy wsparcia dla mieszkańców Knuruwa:

- pomoc asystenta rodziny
- specjalistyczne poradnictwo rodzinne typu pedagogicznego i psychologicznego / Indywidualne konsultacje pedagogiczno-psychologiczne
- mediacje rodzinne
- terapia rodzinna
- pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego
- warsztaty dla samotnych matek
- spotkania grupy samopomocowej „samotne matki
- trening zastępowania agresji
- usługa dietetyka
- działania animujące i promowanie zdrowego stylu
- pomoc i wsparcie psychologiczne dla mieszkańców Knuruwa

Projekt „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – gmina Knurów”

W okresie od 01.10.2022 r. – 30.06.2023 r. Gmina Knurów Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie w oparciu o Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych realizował projekt pn.: „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – gmina Knurów”.

Projekt realizowany był w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego przy finansowym udziale Gminy Knurów.

Oprócz celu głównego, jakim była poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego związanego z wojną na terytorium Ukrainy, przebywających na terenie gminy Knurów - projekt przyczynił się do integracji osób przybyłych z Ukrainy ze społecznością lokalną. Powyższe odbywało się poprzez wzajemną aktywność, integrację.

W projekcie uczestniczyły osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. i na dzień przystąpienia do projektu przebywały na terenie gminy Knurów.

Realizowany projekt wpisywał się w cele realizowane przez Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych, w szczególności ograniczenia problemów społecznych, pomoc osobom i grupom defaworyzowanym i zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Przewidywania w projekcie liczba uczestników wynosił 20 osób. Faktycznie w projekcie wzięły udział 44 osoby, w tym 34 kobiety i 10 mężczyzn.

Łączna wartość zrealizowanego projektu wynosiła 175.696,00 zł, w tym:

- wartość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego – 149.341,60 zł
- środki własne Gminy – 26.354,40 zł.

Uczestnikom zostały zapewnione następujące formy wsparcia:

- specjalistyczne poradnictwo: prawne, coaching-radzenie sobie w sytuacjach trudnych
- spotkania grup wsparcia – zajęcia sportowe oraz zajęcia z moderatorem
- zajęcia doszkalające z języka polskiego
- diagnoza/terapia psychologiczno-pedagogiczna dla rodzin
- specjalista do wsparcia językowego
- zapewnienie opieki nad dziećmi na czas odbywania się konsultacji/grup wsparcia rodziców/opiekunów
- działania integracyjne.

Dodatkowe działania realizowane w Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych

W Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych podejmowano dodatkowe działania, jak również kontynuowano inicjatywy realizowane w latach ubiegłych. Były to, m. in.:

- trening kompetencji i umiejętności rodzicielskich w formie warsztatów (w ramach własnych zasobów kadrowych przez Punkt Interwencji Kryzysowej);
- warsztaty przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane w ramach własnych zasobów kadrowych przez Punkt Interwencji Kryzysowej;
- pomoc psychologiczna, psychoterapeutyczna oraz terapia środowiskowa dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Knurów w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia;
- wspotkania dziecka, będącego pod opieką rodziny zastępczej z rodzicami biologicznymi (w obecności pracownika odpowiedniej instytucji). Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych stanowi neutralne, przyjazne miejsce spotkania dla każdej ze Stron;
- na bieżąco – według zdiagnozowanych potrzeb - podejmowana jest współpraca z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, wolontariuszami w zakresie szeroko pojętych usług społecznych, zajęć, prelekcji dla mieszkańców Knuruwa;
- Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych stanowi potencjalne miejsce spotkań organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, wolontariuszy, w zakresie szeroko pojętych usług społecznych, zajęć, prelekcji dla mieszkańców Knuruwa.

Zrewitalizowany budynek Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych w Knurowie jest udostępniony na cele społeczne dla wszystkich mieszkańców Knuruwa, będąc atrakcyjną przestrzenią spotkań. Działania podejmowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zmierzają do ograniczenia problemów społecznych w mieście. Udzielana pomoc osobom i grupom defaworyzowanym oraz zagrożonym wykluczeniem społecznym przyczynia się do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i całego miasta.